

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " 13.—
 za četr leta " 6·50
 za en mesec " 2·20
 za Nemčijo oseletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " 12.—
 za četr leta " 6.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejemam mesечно K 1·90

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
 Avstr. pošte hran. račun št. 24.797. Ogrske pošte
 hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 128.

Današnja številka obsega 4 strani.

Na delo za ljudstvo.

Sv. Križ pri Kostanjevici, 20. maja 1911.

Kmečka zvezak za kostanjeviški okraj, je imela dne 19. maja zjutraj svoj letni občni zbor in obenem volilni shod za državnozborske volitve.

Četudi je bil delovni dan, bilo je vseeno udeležencev nad 150. Podpredsednik »Zvezek« č. g. župnik Pavlič je otvoril zborovanje, pozdravljoč zlasti novega državnozborskega kandidata g. župnika iz Trehelnega, Hladnika. O delovanju Kmečke zvezze je poročal domači g. kaplan. Omenil je, da ima Zveza 225 članov, priredila je tri javne politične shode, imela tri odborove seje. V pretečenem letu je skupno naročila pol vagona galice in 9000 kg umetnih znojil, kar je vse oddajala po lastnih cenah. Letos je pa Zveza dobila 120 met. centov galice po znižani ceni 48 K met. q.

Blagajnik Andrej Colarič je poročal, da je imela Zveza prejemkov 3689 kron 39 v. izdatkov pa 3563 K 56 v. predika je torej 125 K 83 v. ki je obrestno-nosno naložen.

Nato je sledila volitev novega odbora. Za predsednika je bil soglasno izvoljen Gramc Jože iz Vinga vrha. Ostali deset odbornikov je deloma iz Sv. Križa, deloma iz sosednjih občin. Po občnem zboru se je volilcem predstavil kot novi kandidat za državni zbor č. g. župnik Hladnik.

Izjavil je, da kandidira za državni zbor, dasi osebno nerad, le vsled bridkega položaja, ki je zadel dosedanjega državnozborskoga poslanca, nam vsem tako priljubljenega dr. Janko Hočevarja. Izjavil tudi, da kakor hitro se te razmene izpremene, takoj rad odstopi istemu svoj mandat. Nato poroča gosp. Hladnik o delovanju S. L. S. v deželnem zboru v korist kmečkega stanu, ki obsega pri nas 70 odstotkov vsega prebivalstva. Razloži nov cestni zakon, po katerem bodo kmečke občine razbremenjene. Vse okrajne ceste postanejo namreč deželne, za katerih vzdrževanje bo plačevala občina dve tretjini, okraj pa samo eno tretjino. Doslej so gradili okrajne ceste okraji sami, po načrtu novega zakona bo pa prispevala dežela polovico. V okrajne cestne odbore pridejo povsod zastopniki občine, česar doslej mnogo občin ni imelo. Tudi bodo morali prispevati za ceste oni, ki doslej niso ničesar plačevali n. pr. južna železnica, denarni zavodi, razna velika

podjetja. Ker bodo vsi deležni nobrote dobrih cest, naj tudi vsi prispevajo.

S. L. S. je v deželnem zboru tudi sklenila založiti poseben zaklad, iz katerega se bodo dajale podpore za občinske ceste, vaška pota, kakor tudi za važna gospodarska pota. Sprejeli smo načrt za občinska mirovna sodišča.

V občinah, zlasti tam, kjer je sodnija oddaljena, bo smel občinski odbor izvoliti sodišče treh mož, ki bodo skušali z lepo poravnati občane, ki so si prišli navskriž radi denarnih terjatev, mejnivk, služnosti na zemljišču ali stanovanju. Zlasti veliko važnost bo imelo to mirovno sodišče v zadavah razširjenja časti, ker ne bo smela nobena okrajna sodnija sprejeti take tožbe, ako se ne bo izkazalo, da je domača mirovno sodišče poizkusilo spravo, a je bilo brezuspešno.

S. L. S. se trudi, da povzdigne živinorejo, radi tega je nakupil deželni odbor 231 glav plemenske živine sive pasme in jih oddajal po polovični ceni, le žal, da se ravno s tega kraja ni nihče oglašil.

Deželni odbor daje onemu, ki bi rad popravil stare hlevje ali napravil nove, seveda po gotovem načrtu, ki ga zastonj izdela deželni inženir, primerne podpore 100 do 300 K. Ni ravno treba kakih posebno dragih načrtov, zahtevajo se dušniki in gnojnična jama.

Vlada je zahtevala v državnem zboru nov vinski davek — proti temu je naša S. L. S. soglasno se uprla — ker je gotovo, da je največji revež vinogradnik, ker je najbolj izpostavljen uimam. Ako država rabi večjih dohodkov, naj obdavči one, ki kaj imajo, razne fabrike, industrijska podjetja; saj je n. pr. samo praško žel. podjetje nosilo v letu 1909 54 odstotkov dividende itd., ne pa kmeta, ki je najslabše plačan delavec.

Kakor je S. L. S. tako v deželnem kakor tudi v državnem zboru doslej delovala v korist kmečkega ljudstva, tako hoče tudi vnaprej. Čaka nas dosti dela.

Speljati se mora — saj to zahteva državna korist sama — tretja železniška zveza s Trstom, za kar se bo naša stranka z vso silo potegovala. Da bo ta železnica ravno za Sv. Križ največjega pomena, je samoposebi umevno.

Upeljati se mora dveletna vojaška službenja doba. Če se v dveh letih fant ne nauči eksercirati, se tudi v treh ne bo! Navadno se tudi zgodi, da vojaku ravno tretje leto vojaške službe, ko mu

vaje ne dela več preglavic in zato lahko bolj brezskrbno polega, tako zamrzi trdo kmečko delo in premisluje, kako bi se ga otresel. Kmečki dom ga ne veseli več, njegove misli siijo v Ameriko, v razne tovarne itd. Tako vedno bolj primanjkuje kmečkih delavcev, kmetije propadajo.

Temu se bo kolikortoliko odpomoglo z dveletno vojaško službo. Država je dolžna podpirati onega, od katerega je odvisna njena moč in prihodnost in ta steber države je kmečki stan. Da bo pa vlada tudi izvrševala to svojo dolžnost, zato morajo skrbeti kmečki poslanci.

Z navdušenjem so sprejeli volilci izjavno svojega prihodnjega državnega poslanca.

Ko je predsednik dal na glasovanje njegovo kandidaturo, je bila soglasno sprejeta.

Ko so še volivci izrazili svoje želje glede naprave kapnic, gradbe cest, nakupa lesa v krakovskih gozdih, se je z Zivio-klici zaključil lep shod.

Cesarjevo zdravstveno slanje.

O cesarjevem zdravstvenem stanju se poroča z Dunaja: Cesar se je najbrže ob zadnjih deževnih dneh zopet prehladil. Splošno znano je, da cesar na svoje zdravje zelo malo pazi in da se tudi ob slabem vremenu vozi brez plasča okoli. Prehlajenje je povzročilo hričavost, sledil je nahod. Dvorni svetnik Neusser je bil v Gödöllö 21. t. m. prvi poklican. Ogrski vladni krogi trde, da samo iz previdnosti, ker se cesarjevo zdravje ni poslabšalo. Suh, topel in čist gödölski zrak je marveč ugodno vplival na cesarjevo hričavost, tudi kašelj, ki je moril cesarja na Dunaju, se je zmanjšal, dasi se ni popolnoma izgubil.

Prvotno so mislili, da ostane cesar samo do 25. t. m. v Gödöllö; ker pa cesar ni popolnoma še zdrav, so pozvali profesorja Neusserja, da poda svoje mnenje, če kaže podaljšati cesarjevo bivanje v Gödöllö. Ogrski ministri, ki jih je zaslišal cesar v avdienči v četrtek in petek, pripovedujejo, da cesar zelo dobro zgleda in da dela tako, kakor na Dunaju. Kašelj, čez katerega toži, vedno bolj izginja.

Nemški cesar Viljem je telefonično vprašal, kako da se počuti avstrijski cesar. Odgovorili so mu, da cesar Franc Jožef ni bolan in da se ni Neusser pozval zato, ker bi se bilo cesarjevo zdravstveno stanje poslabšalo. Ko je neki dvorjan minulo soboto vprašal cesarja, če ga ne utrudijo pogovori pri

pojedinah in avdienčah, je cesar rekel: »Ne. Počutim se izredno dobro. Osobito me veseli, ker pride toliko gostov.« Ceser se zelo čudi, da se sploh govori o njegovem zdravstvenem stanju. Profesor Neusser je že včeraj opoldne odpotoval nazaj na Dunaj. Cesarjevi zdravniki žele, da bi se podal cesar nekaj časa v kake južne toplice. Javnost se je zaradi cesarjevega zdravstvenega stanja jako vznemirila, ker bi se bil moral 23. t. m. vrniti na Dunaj.

Nesreča na Issy-Les-Moulineauxu.

Francosko časopisje je zaradi nedeljske nesreče na issyškem letališču zelo razburjeno. Ostro napada policijskega prefekta Lepina, ker je premalo skrbel za varnost. Lepine se izkuša zagovarjati. Aviatični in učitelji letanja izjavljajo, da je Train popolnoma nedolžen. Napadajo tudi vojake, ki so stražili letališče, češ, da so s svojo surovostjo še bolj ljudi zbegali.

Svarilo Monisu in Berteauxu.

»Autorité poroča, da je policijski prefekt Lepine Berteauxa in Monisa ponovno opozoril na nevarnost na letališču. Ministra ga pa nista poslušala in sta sama vzrok, da sta se ponesrečila. Zadnji trenutek jima je še Lepine zaklical, naj se umakneta na desno, kar sta pa morala preslišati, ker sta se ognila na levo in drla naravnost proti aeroplantu. Več vojakov je bilo krvavih. Vojakov, ki so morali vzdržavati red in skrbeti, da bi množica ne udrla na letališče, je bilo malo. Na vsakih pet metrov je stal po en vojak, kar je bilo odločno premallo, ker se je zbral do 200 tisoč gledalcev.

Zaslivanje Trainova.

Včeraj je zaslišal preiskovalni sodnik Bouquard Traina, ki je izpovedal, da gruče ministrov ni videl, ker so jo zakrivali kirasirji. Ko se je izogibal kirasirjev, je zavozil v ministre, ki so načrnavali drli v aeroplant. Train je ostal prost, ker so potrdile njegovo izpoved vse priče in najbrže proti Trainu ne uvedejo kazenskega postopanja.

Bleriot o nesreči.

Znani aviatik Bleriot je izjavil o nesreči: »Letališče Issy-les-Moulineaux ni pripravno za polete. Kričeče sejmarške razstave pred veliko množico niso upravičene.«

Berteauxove zle služnje.

Berteaux se je razgovarjal pred tekmo z nekim poslancem. Rekel je:

LISTEK.

Josip Vandot:

Viljanec.

Pripovedka iz davnih dni.

(Dalje.)

2.

Tema je še vladala po dolini. Mesec je ravno zašel za gore. A vendar je bila vsa vas že pokoncu. Sestajale so se gruče kmetov in so odhajale v tihem pogovoru proti polju. Zabičal jim je bil včeraj valpet, da morajo biti danes ob prvem svetu na polju — na tlaki. Vendar je vsakdo, kaka kazen ga čaka, če se zamudi le za eno minuto. Zato pa so vstali že preje in odšli brez godrnjanja na polje. Razdelili so se tam ob grajskih njivah in so se pogovarjali tiho, komaj slišno. Čakali so valpeta.

Ko je šinil prvi žarek na bele snežnike, je zavel čez polje mrzel veter. In takrat se je prikazal tudi valpet. Tam doli na savskem mostu se je prikazal in je stopal naglo proti polju. V roki je vihtel dolgo palico, in obraz mu je bil mračen. Zagledali so ga kmetje, pa so sneli ponižno svoje čepice. Ze od daleč so mu klicali in so ga pozdravljali: Dobro jutro, gospod valpet!

Bradati valpet se je ustavil ob njih in je še vedno vihtel svojo palico. Gledal je po vaščanah in jih preševal. Ko je videl, da ne manjka nikogar, je izpregovoril z ostrom glasom:

»Alo, le hitro se primite dela! Do večera mora biti vse žito pospravljen!«

Kakor bi trenil so se razpršili kmetje in kmetice po njivah. Rosno je bilo rumeno žito, in polno klasje se je pripogibalo do tal. Zdanilo se je ravno. Vrhovi gora so že rdeli v jutranji rdečici, in kmalu, kmalu se bo prisnejal solnce. Prav razločno se je čulo ptičje žvrgolenje sem iz gozda, in tuintam se je oglašila sredi njive prepelica, ne vedoča, da ji danes razrušijo ljubo domačijo. Zazveneli so ostri srpi in rumeno žito je padalo na tla. Kakor mraavlje so delali pridni vaščani in kljub hladnemu jutru jim je stal znoj na čelu.

Solnce je pogledalo izza gore. In takrat so zapeli tam v gozdu ptiči še glasnejše, kot bi pozdravljali svetlo solnce. Po travi so se zabliskali rosnii solseri in so se zasvetili srpi in kose. Le prepelica ni več zapela; plaha je bežala med visokim žitom in je iskala varnega zavetja. Molče so delali kmetje. Valpet je stal kraj njive in se je oziral okrog, da ne bi se kdo potuhnil pri delu. In če je kdo obstal za trenutek, da

bi počinil, je skočil k njemu in zavil osorno:

»Kaj stojiš, klada zanikarna? Komaj je pričel, pa bi že rad pasel lenobo.«

Prestrašen se je sklonil vaščan, pa je jel še hitreje delati. Obraz se mu ni izpremenil za pičico. A v srcu mu je vstal gnjev, da bi izpregovoril bridko besedo z valptom. A vendar se je premagal, ko je pomisli na svoj dom, na svojo ženo in otročice. Kaj bi se zgodilo z njimi, če ga vržejo v temno grajsko ječo? Sirote bi bili in morali bi v širini svet prosjačiti vsakdanjega kruha.

Kakor mraavlje so delali kmetje, in visoko klasje je kar ginilo pod ostromi srpi in kosami. Solnce je šlo vedno više in više na nebo in vročina je jela pripekati. Takrat pa je prišel sem od grajskega grajsčaka. V lovsko obleko je bil oblečen in puška mu je visela na ramu. Spremljalo ga je pet mladih lovcev in oni tuji gospod z bledim obrazom. Na lov je šel grajsčak. Velike postave je bil. Kratka, siva brada mu je pokrivala skoro vse lice in majhne, jezne oči so mu gledale neprijazno v svet. Imel je grajsčak na sebi nekaj, kar je vzbujalo strah pri vsakem, ki mu je pogledal v obraz. Bil je nagle jeze in krut s svojimi podložniki. Delal je z njimi kakor z živino in nikoli se mu ni omečilo sr-

ce. Pa če je klečala pred njim uboga, zapuščena sirota in ga je prosila z bridkimi solzami v očeh, da bi se omehčal najtrši kamen, grajsčaku je ostalo srce trdo in nagnal ubožico z grada. Bali so se ga vaščani in so ga spoštovali navedno; a v srcu so ga sovražili. Težak jim je bil jarem; a strelti ga niso mogli, ker so bili tlačani.

Ko so ga zagledali tisto jutro, so snemali ponižno čepice z glav. Priklanjali so se in so ga pozdravljali že od daleč:

»Dobro jutro, naš milostivi gospod! Dobro jutro vam Bog daj!«

A ni se ozrl grajsčak po svojih tlačnih. Stopil je k svojemu valpnu, ki se mu je prikljanjal neprenehoma, in mu naročeval nekaj s trdim glasom. Potem pa se je obrnil in odšel s svojimi lovci. Še za njegovim hrbotom se je prikljanjal valpet, da se mu je posmehnil na

»Udeležiti se hočem letalne tekme, dasi me skrbi. Zbrala se je velika množica in bati se je kake nesreče. Grozno bi bilo, če bi padel kak aeroplant na množico.«

Politične posledice nesreče.

Iz Pariza se poroča, da povzroči nedeljska nesreča ministrsko krizo. Kot Monisova naslednika prideta v postev Poincare in Millerand.

Berteauxov pogreb

bo v petek dopoldne. Zbornica v znak žalovanja v petek ne bo zborovala.

AVSTRIJSKE UTRDEBE OB SRBSKI MEJI.

Dunajski listi poročajo: Belgrajska „Politika“ prinaša brzojavko iz Loznice, da se bo po zanesljivih vesteh iz Bjeline, še to leto pričela graditi vrsta obmejnih utrd v Bosni proti Srbiji. Za prve štiri trdnjave pri Višegradu, Štebrnici, Zvorniku in v Bjelini so že izdelani načrti. V Bjelino pride te dni posebna vojaška strokovna komisija, ki bo končno odločila, kje se ima graditi utrdbu.

PRAŠEK IN ČEŠKI AGRARCI.

Praga 22. „Pravo Lida“ poroča, da če bo Prašek zopet izvoljen, ga ne bo sprejela v svoj klub nobena češka stranka.

NAŠ PRESTOLONASLEDNIK V BRUSELJU.

Bruselj, 22. Tu se izjavlja, da obiše letos poleti avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand kot zastopnik cesarja Franc Jožefa Bruselj, da vrne obisk belgijskega kralja in kraljice na Dunaju. Prestolonaslednika bo spremljala njegova žena, vojvodinja Hohenberg.

MORILEC — KRALJEV GENERALNI ADJUTANT.

Belgrad, 22. General Leonida Solković, ki je bil soudelezen pri umoru kralja Aleksandra, je reaktiviran, kakor poroča „Štampa“, in bo po povratku kralja Petra postal njegov generalni adjutant.

STRAH PRED ZAROTNIKI NA PORTUGALSKEM.

Na Portugalskem so zopet pozaprli mnogo ljudi. Sedanji gospodarji republike se namreč boje, da bi se jim tako ne zgodilo, kot so sami storili s svojim kraljem. Strahovi, ki jim groze z maševanjem, ne dajo miru njihovi razburjeni pameti. Povsod vidi portugalska vlada, ki je pridobila svojo moč z nečuvenimi nasilnostmi, prežati monarhist in zarotnike in aretacij ni konca ne kraja, kakor da bi zbuiale nov odpor. Preganjanje monarhistov kaže le, kako na slabih nogah stoji portugalska republika, ki ima sicer v nekaterih mestih močno zaslonbo, a ne tako po deželi. Značilno je za pravne razmere portugalske republike, da je vrla izvršila v Coimbri aretacije s pomočjo članov republikanskih lož karbonarjev. S tem je vrla priznala, da ne more zdržati s sredstvi, ki jih nudi država.

ČRNOGORCI OBDOLŽUJEJO TURKE BESEDOLOMSTVA.

Kako so Turki premagali Albance.

Cetinjski uradni »Cetinjski Vestnik« objavlja zelo oster članek proti Turkom, ki pojavašuje zmago Turkov nad Albanci. Cetinjski vladni krogi pišejo tako, kakor se piše le takrat, kadar že kaka država pripravi svojo vojsko tako, da lahko vsak trenutek prične vojno. Članek dolži Turke naravnost verolomstva. Piše: Turki so v zadnjih bojih zato premagali albanske vstaše, ker je Torgut Šefket paša prelomil Malisorom dovoljeno premirje. Turki so na Dečicu zbrane vstaše napadli, ko niso bili navzoči njih vodnik, ki so se zbrali, da se posvetujejo o predlogih, ki jim jih je stavil višji turški poveljnik. Črnogorske oblasti so med premirjem nagovarjale v Črnigori bivajoče albanske naseljence, naj se vrnejo v Turčijo. Torgut paša je pa uničil vsa prizadevanja s tem, da je en dan poprej, ko je poteklo premirje, napadel albanske vstaše. Črnogorska vrla zaradi turškega verolomstva ne more pomirjevalno vplivati na Črnogorce, osobito ne na tiste, ki so pobegnili pred Turkami v Črnogoro. Člankar poroča: »Ne znamo, kako kazen zaslужijo tisti, ki so zopet vili olje v ogenj, ki bi ga tudi mi radi pogasili. Za vse posledice je odgovoren Torgut Šefket paša.«

BULGARI IN TURKI.

Bulgarska komisija je dognala, da so ustrelili Turki stotnika Jorgjeva na bulgarskih tleh. Jorgjev je bil ustreljen v hrbot. Bulgarski poslanik je zahteval, naj Turčija kaznuje krivce, dā zadoščenje in da naj odškoduje stotnikovo rodbino. Turški zunanjji minister je obvestil Saratova, da so postavili tri krive turške vojake pred vojno sodišče.

RESEN RAZGOVOR NEMŠKEGA CESARJA Z ANGLEŠKEM KRALJEM.

V soboto ob pol 4. uri popoldne je odpotoval nemški cesar Viljem s cesarico in s princenjko Viktorijo Lujizo iz Londona. Sobotno londonško časopisje se zelo prisrčno poslavljajo od nemškega cesarja in naglaša, da je napravil na Angležev njegov obisk globok vtis. „Lokal-Anzeiger“ poroča iz Londona: Predno je cesar Viljem odpotoval, sta se zelo resno razgovarjala z angleškim kraljem. Nemški cesar je govoril s povdankom in vsi, ki so stali v bližini, so prepričani, da je bil razgovor velevažen.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Revolucija na južnem Kitajskem se grozno hitro širi. Vodi jo stranka, ki si je nadala ime: »Držna smrt«. Revolucionarji napadajo redne vojaške čete. Po mestih je bilo veliko shodov, na katerih so zahtevali odstop dinastije, proglasitev republike in vojsko Rusiji.

POLOŽAJ V VZHODNI AZIJI.

Gibanje proti tujcem na Kitajskem zavzema z vsakim dnem vedno večji obseg. Za sedaj je omenjeno samo na gospodarski bojkot. Kitajci bojkotirajo rusko in japonsko blago nadodiočnejše, zlasti v Mandžuriji, kar je dalo povod ostremu protestu od strani ruskega in japonskega poslanstva v Pekinu. Po uradnih vesteh iz kitajskih virov deluje samo v Honkongu nad 500 tajnih revolucionarnih družb. Geslo vseh teh nezadovoljencev je: Proglasitev republike s sedežem v Kwantungu. Revolucionarno propagando podpirajo zlasti tolpe Tunguzov, ki v družbi s kitajskimi vojnimi begunci po provinci ropajo in uprizarjajo razbojniške pohode. Dognano je, da je bil napad na ruski parnik v Sungariju namenjen v prvi vrsti ruskemu konzulu, ki so ga hoteli ujeti. Atentat se samo za to ni izvedel, ker so razbojniki prepozno dobili ojačenja, ki so jih pričakovali. Ruski vojni minister Suhomlinov je izjavil, da je popolnoma zadovoljem s svojimi izkušnjami na zadnjem inspekcijskem potovanju na Vzhodu. Imel je več tajnih vojnih posvetovanj, in v Peterburg so bili poslanji posebni kurirji. Generalni guverner Koreje Treraudi je pozval ruskega vojnega ministra, naj ga posveti.

Cerkvena vlaka ali kmečka vslaja v Šmihelu pri Žužemberku.

Da slovenska javnost ne bo napačno sodila zadeve glede nove župne cerkve v Šmihelu pri Žužemberku, podaja podpisani stavbeni odbor popolnoma zanesljivo poročilo, ki naj bo obenem tudi odgovor onim liberalnim ljestvom, ki bi radi stvar izrabljali.

Nova župna cerkev v Šmihelu se je pozidala z dovoljenjem cerkvene in državne oblasti. Tudi župljani so bili sprva vsi, razem enega posestnika, za novo cerkev in so soglasno zahtevali, da se z delom takoj prične, ko jim je rajni župnik Zupančič omenil, da naj bi se v ta namen denar nabiral kakih 15 let, dokler ne bo potrebnega kapitala na razpolago. Vsa župnija bo vendarle delo zmogla in šlo bo, ker bomo vsi delali in vozili, tako so drug drugače navduševali in tudi g. Zupančiča prepričali da bo šlo, četudi se prične takoj zidati. Ko so se pa konkurenčne obravnavne pričele, so prej tako navdušeni župljani začeli odstopati in, mesto da bi se bili podpisali v odločilnem trenutku za popravo stare cerkve, so jo nasprotniki raje odkurili, češ „tinta je vinta“, podpisa ne damo ne za novo, ne za staro in tako so ostali in podpisali pristaši nove stavbe, ki je tako soglasno bila sklenjena. Nasprotniki so pričeli vlagati rekurze do zadnje inštance, ki pa so bili vsi zavrnjeni kot neutemeljeni in na to se je pričelo in tudi dokončalo novo cerkev, toda z velikimi težavami.

Ker nasprotniki niso hoteli ne delati, ne voziti, ne plačevati, moral se je najemati in tako izdani denar je bilo treba iztirjati od župljanih, ki niso tlače delali. Na vsakega posestnika je prišlo v 2 letih, ko se je cerkev zidala, skupej 30 voženj in vsaka neopravljena se je računalna po 2 K. Vsak hišni posestnik bi moral opravljati ročno tlako skupaj samo 10 dni ali pa plačati 72 v. na dan — kar je pač jako malo, da bi se pokril znesek, ki ga je stavbeni odbor plačal najetim voznirom in delavcem. Plačati je torej moral ne posamezni župljan, ampak kmetiški posestnik za tlako največ 60 K in hišni posestnik največ 7 K 20 v. Nekateri so prispevke takoj plačali, drugi šele po rubežni, nekateri pa so se odločno uprli in hujskani od raznih brezvestnežev od blizu in daleč so mislili, da ne bo treba plačati, ako sami nočajo. Slednji je prišlo do prodaje zarubljenih predmetov, kjer so skoraj vsi prebivalci iz Draščevasi nastopili proti

orožnikom, ki so delali red pri prodaji ni tako prišli v sodnijsko preiskavo, ki bo imela za nekatere žalostne nasledke. Kdo je torej temu kriv? Gotovle razni zapeljinci, ki niso prej nehal hujskati ljudi, dokler se niso v svoji zaslepjenosti uprli postavljeni oblasti. Dokaz, da so bili le od hujščeve goljufani in zapeljani je že v tem, da so takoj na to vsi plačali dolžno tlako in da ni bilo treba nove prodaje v Žužemberku ob azistencij 15 orožnikov.

100% naklada se bo res že letos pobirala, a ne bo je pretežko plačati ker znaša na leto le okoli 1800 K, kar župnijo, ki šteje po „Jutrovem“ računu 1000 duš, ne bo prehudo zadebo. Pri tem pa je tudi pomisliti, da se bodo zneski, ki so jih posamezni na račun že plačali, popolnoma upoštevali.

Skoro vsi župljani pa že sedaj hočejo celo sveto naenkrat plačati in ne v dolgih letih, kar zopet dokazuje, da jih k uporu ni privedla revščina in pomanjkanje, ampak zapeljevanje. Toda, koliko je dolga na novi cerkv, koliko je plačati župljani? Liberalni listi trdijo, da živa duša ne ve, koliko je dolga, koliko plačanega in kje je nabran denar. Stavbni odbor in v to postavljeni oblasti pa to dobro vedo in so bili tudi šmihelski župljani o tem že večkrat poučeni. Vsa stavba stane v denarju 48.275 K 59 v, pokritja je skupaj z nabranim denarjem, patronovo tangento itd. 27.193 K 17 v, odpade torej za župljane še vsota 21.082 K 43 v, ki jo bodo plačevali z naklado ali pa, kakor sedaj sami zahtevajo, na enkrat.

Ker pa zadeva s testamentom posrečenega gospoda župnika Zupančiča, po katerem ima cerkev dobiti precejšnjo vsoto, ni še končana, zato se znesek od 21.082 K lahko spremeni za kakih 6000 K.

»Koliko bo še treba plačevati za cerkev, ker je šele na zunaj dodelana, znotraj še vsa prazna,« naj nasprotnike nikar ne skrbi. Vsa notranja oprava se bo plačala iz prostovoljnih darov in noben župljan šmihelski ne bo ne vinarja zanjo plačati dolžan. In kar se je dozdaj v ta namen denarja nabralo — za najpotrebcnejše je poskrbljeno — večinoma niso dali domači župljani, ampak dobra srca po vse deželi, za kar jim budi tudi tukaj izrecna zahvala v imenu nove cerkve in stavbnega odbora. Zopet torej vsa pisarja v nasprotnih listih ni drugega, kot nepotrebna hujškarja! Da liberalno časopisje o tej zadevi molčati ne more, je umevno, a nikar naj tudi ne pozabi tega omenjati, da so vse nesrečne zaslepjljenec iz Draščevasi krivi oni liberalni hujščaki, ki so tukajšnje sicer dobre ljudi več let zapeljevali in jih končno v Draščevasi res v nesrečo zavedli.

V Šmihelu pri Žužemberku, dne 17. maja 1911.

Za stavbni odbor:
Jožef Kastelic, Frančišek Gabršek, upravitelj, Jakob Pečjak.

Dnevne novice.

+ **Konec dr. Krautove slave.** Dr. Kraut, kamniški odvetnik in župan, je toliko časa po svoje gospodaril, da je našim somišljenkom v občinskem odboru bila konečno mera prepolna. Zato so dne 19. majnika t. l. podali pri županstvu izjavo, da svoja odborniška mesta odlože. Odbornikom so se pri družili tudi namestniki. Tako je odstropilo 12 odbornikov in 5 namestnikov in občinski odbor ni več sklepán. Kakor čujemo, se namerava pri deželnih vlad poslati, da občinski zastop razpusti. Kmalu bo dogospodaril dr. Kraut, kajti nove volitve pomenijo zanj — konec njegove liberalne slave v Kamniku.

+ **Shod v Hinjah** se je vršil pod predsedstvom posestnika Zoreta z Lopate v nedeljo takoj po prvi sveti mesi. Deželní poslanec Vehovec je poročal o delu S. L. S. v deželnem zboru, Jaklič pa o državnem zboru. Zborovalci so naročili deželnima poslancema Vehovecu in Jakliču skrb za zgradbo cest, vodovoda in dr. Razume se, da bo dne 13. junija vsa krajina glasovala za kandidata S. L. S.

+ **V Žužemberku** je bil v nedeljo popoldne volivni shod v prostorni društveni dvorani. Udeležili so se ga volivci iz domaćih župljan in dvorske občine. Predsedoval je dvorski župan Mirtič, ki je ob glasnem odobravanju ostro ozigosal domače liberalke. Deželní poslanec in župan Vehovec je zelo spretno razvil program S. L. S., ki dela res za ljudstvo, med tem ko liberalna stranka nasprotuje vsem postavam, ki bi bile ljudstvu v korist. Kandidat Jaklič je poročal o državnem zboru in je pokazal v vsej nagoti liberalno stranko in njenega kandidata Višnikarja, ki se je pokazal ob draginjski debati v deželnem zboru naravnosti sovražnega kmečkemu stanu. Dalje je omenjal ro-

vanje liberalnega učiteljstva, ki se na vsa usta dere, da se jim morajo plačati zvišati, ki je pa udeleženo pri vsak gonji proti naši stranki. Brez vsega prihaja to učiteljstvo pred deželnim odbor s prošnjami za podporo, z denarjem, ki je nabran za podporo učiteljskih vdov in sirot, podpira tiskanje najbolj umazanih listov, kakor je »Jutro« in dr. v svoji tiskarni. Ti ljudje kriče z drugo druhaljo vred, da naša stranka zapravlja deželni denar, gradi ceste in vodovode, a sami hočejo oškodovati deželno blagajno s falsificiranimi računi itd. Kaplan Gnidovec je priporočil kandidaturo in dokazal zgledi, da se je Jaklič vselej brigal za potrebe okraja in je dosegel več pralnih uspehov. Kar se živi od dela svojih rok, pojde na dan volitve in tisto, da se da od njega terorizirati, bo glasoval kajpada za penzionista Višnikarja. Svoje glasove bo lahko hitro seštel.

+ **Ribnikar se ponuja dolenjskemu kmetom.** To je špas! Ljubljanski tržnadzornik, ki kmetice preganja in za bavlja čez kmete, da draže živino ter vpije, da se mora uvažati argentinsko meso, se ponuja dolenjskim kmetom za državnega poslanca. Mestni uslužbenec hoče zastopati kmečke koristi v državnem zboru! Nobenega kandidata niso mogli liberalci dobiti na celem Dolenjskem, pa so si morali izposoditi uslužbenca ljubljanskega magistrata Ali veste, dolenjski kmetje, kako je Ribnikar svoj čas kot živinozdravnik prešiš cepil? On je cepil, presiči so pa pocrkali. Tako bi bili cepljeni na možganih dolenjski kmetje, če bi volili Ribnikarja. Vsak pameten kmetovalec bo volil Ivana Hladnika, župnika in deželnega poslanca na Trebelnem, ki je da leč znan kot dober gospodar in vne pospeševatelj kmečkega gospodarstva.

+ **Občinsko gospodarstvo v Spodnji Šiški.** Liberalci in sociji so začeli obrekovati prejšnjega gospoda župnika Pogačnika, da nima občinskih računov v redu in da ne more izročiti gospodarskega gerentu. Z ozirom na to je gospod župan sam prosil, naj k prevzemaju poslje deželni odbor svojega rezivora. To se je tudi zgodilo, a deželni odslanec se je prepričal, da so se posli in vse gospodarstvo izročili v najlepšem redu. Da se pa odvzame obrekovalcem vsako orložje iz rok, se bo v kratkem izvršila splošna revizija občinskega urada v Spodnji Šiški. O uspehu te revizije bomo poročali.

+ **Idila iz liberalnega tabora.** Liberalci v kočevskem okraju se niso mogli zjediniti, komu bi dovolili na dan volitve propasti in osmešiti se. Mora biti pač po seben vžitek in posebna čast postavljati se kot »propadli kandidat«. Ribničanje so hoteli kandidirati mesarja Andreja Podboja. Laščanje so goreli za mesarja Puclja. Ker pa nista odnehalo kandidata, niti se zjednila sovražna tabora, je poseglo vmes ljubljansko liberalno vodstvo in reklo: »Nobeden teh dveh! Višnikar je naš kandidat. Ta je že vajen biti tepen!« Se bo zgodilo.

+ **Volivni shodi v Belikrajini.** Kanidat S. L. S. Evgen Jarc je imel v nedeljo izvrstno uspelih shodov. V Starem trgu je shod po rani maši dokazal, da stoji poljanska dolina v taboru naše stranke.

sku 100 K, ki se bo te dni izplačala. Isto tako bo razpisana v kratkem lanskem letu osnovana ustanova celovške ženske in dekliške podružnice v znesku 150 K. Tako je sedaj osnovanih na Koroškem 8 ustanov z namenom, izobražiti nemške učitelje v jezikovno ogroženih šolah v znanju slovenščine.

+ **Bosanski šef Potiorek.** Hrvatski listi so prinesli vest, da je bodoči bosanski šef fem. Potiorek Slovenec, a temu ni tako. Potiorek je rojen v Piberku na Koroškem in je nemškega pokolenja; vzgojen in v ljubljansko šolo pa je hodil v Idriji na Kranjskem, kjer je njegov oče služil kot c. kr. uradnik pri rudniški blagajni. S 14. letom (rojen 1853) je šel v kadetno šolo, kjer se je pričela njegova sijajna karijera, da je danes med prvimi avstrijskimi generali.

+ **Izpremembe v finančni straži.** Recipient je postal titularni recipient Franc Golob. Naslov recipient se je podelil nadpaznikom Jakob Hirschmann, Jurij Hude, Peter Držaj in Franc Šaler. Premešeni so: nadpaznik Ivan Lapajne iz Kočevja v Ljubljano in pazniki Ivan Jerše iz Ljubljane v Vipavo, Karel Leitgeb iz Vipave v Ljubljano, Franc Nosan iz Idrije v Senožeče, Fr. Rožanc iz Škofje Loke v Idrijo in Franc Rehberger iz Senožeč v Škofje Loko.

+ **Pravila »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva na Prežnjem«** je odobrila kranjska deželna vlada.

- **Ponesrečeni princ.** Iz Sarajeva se poroča, da si je zlomil olomuški kanonik princ Hohenlohe nogo, ko se je podal s svojim sorodnikom grofom Ledochowskim na goro Tregevič. Princ je bival osem dni v Sarajevu. Ranjenca so prepeljali v sarajevsko bolnišnico.

- **Shod brez volvcev.** Iz Litije: Za nedeljo, 21. t. m. napovedani shod sociodemokraškega kandidata se ni mogel vršiti, ker ni bilo nikogar na shod. Ubogi Bartl, kaj si je mogel misliti od teh mrzlih Litijčanov?

- **Obesil se je na Bregu pri Litiji** dne 22. t. m. Anton Piškur, delavec iz Trbovelj. Bil je hud socialni demokrat. Kakršno življenje, taka smrt.

- **Slovenska poroka v Ameriki.** V Clevelandu se je poročil dne 6. maja Mike Novak iz Sodažice z gdčno. Pavlin Campa, doma ravno tam.

- **Slovenec umrl v Ameriki.** Iz Clevelandu poročajo, da je umrl rojak Geo. Remžgar, star 66 let, in sicer v Collinwoodu. Stanoval je pri Mrs. Skebe na Five Points. V Ameriki je bil 18 let. Rojen je bil na Brezovici pri Ljubljani.

- **Dobavo drv** razpisuje kranjska deželna vlada. Rabl 600 do 700 trdih in 50 do 60 kubičnih metrov mehkih drv. Ponudbe do 10. junija t. l.

- **Kdor rabi vence ob smrti svojih dragih,** na piše ali brzojavi na "Slovensko Stražo" v Ljubljano in naj pristavi ali želi sliši ali svež venec. "Slovenska Straža" posreduje, da dobi lepo, a ceneno blago.

- **Mesto arhivarja in manipulacijskega častnika** je razpisano pri štabnem trdnjavskem ravnateljstvu v Budimpešti. Mesečna remuneracija 150 K, definitivno nastavljenje po 3 mesečnem službovanju. Potnina se povrne.

- **Nove hrvaške šole v Pulju.** V Pulju se otvoriti tretja hrvaška ljudska šola in nov hrvaški otroški vrtec.

- **Ločniku je pretila velika slovenska nevarnost.** Na slovensko šolo je imel priti napis "Slovenska šola". Ko je bilo pritrjenih že nekaj črk, je slavni ločniški magistrat ustavil delo, češ, da sta javni mir in red v nevarnosti.

- **Ljudska šola zaprtia.** Na Koroški Beli se je iz zdravstvenih ozirov začasno zaprla štirirazredna ljudska šola s paralelko, ker so se med otroci pojavili nekateri lahki slučaji škrilatice, umrli pa za to bolezniško še do zdaj ni nihče.

- **Velika nesreča v Škocijanskih jamah.** V soboto, 20. t. m. so šli ponavadi na delo jamski delavci Anton Cerkvenik, Ivan Delez, Franc Žafred in Josip Cerkvenik iz Matavuna hišna štev. 11. Zidali so zid ob neki stezi v Müllerjevem domu, kakih 40 metrov nad vodo ob strmem prepadu. Josip Cerkvenik je donašal in valil kamenje na določeni prostor. Pri tem opravilu se mu je hotel zvaliti v prepad kamen, katerega je izkušal pridržati. Naenkrat pa je izgubil ravnotežje ter se zvalil on in kamen čez 40 metrov globoki prepad v derečo vodo. Vse to je videl edini Franc Žafred, ki mu je bil v neposredni bližini, na kar je v obupnosti opozoril ostale tovariše, ki so prihiteli na mesto nesreče, a žalibog niso nikjer več opazili nesrečnega Cerkvenika. Skoraj gotovo je, da je ponesrečenec zavpil, ali vsled bučanja vode, ki je te dni narastla, in silnega šumenja valov ni bilo slišati njegovega vpitja. Nasrečnež je padel po strašni stremi v vodo, katera ga je odnesla v podzemeljska brezdna.

Pokojniku je bilo šele 17 let. Pred širim meseci mu je umrl oče in je bil torej ponesrečenec edina podpora obupani materi in skrbnik mlajšim bratcem in sestrici.

Ljubljanske novice.

lj »Glavna« posojilnica pred porotniki. V prvih dveh dneh meseca junija se bodo z manipulacijami »Glavne« posojilnice bavili ljubljanski porotniki. Pred porotnike pridejo: Dr. Matija Hudnik, odvetnik v Ljubljani; Leon Rogel, posojilnični uradnik; Franc Knific, knjigovodja; Franc Jošt, uradnik; Jožef Maček, posestnik in gostilničar; Josip Turk, veleposestnik in ljubljanski deželni poslanec; Josip Čad, posestnik; Anton Putrih, posestnik in lesni trgovec. — Deveti obtoženec Franc Hren, posestnik in svetnik trgovske zbornice je pa nedavno umrl.

lj Ženski odsek Slovenske krš.-soc. zveze ima v četrtek, na praznik Vnebohoda na Rožniku ob 8. uri zjutraj sv. mašo. Vse članice in prijatelji S. K. S. Z. naj se je mnogoštevilno udelež.

lj Kmetijsko kemično preizkuševališče. Deželni odbor je sprejel podeželenje kmetijsko kemičnega preizkuševališča.

lj Društvo »Dijaška in ljudska kuhinja« v Ljubljani ima svoj občni zbor 8. junija ob 5. popoldne v »Ljudskem domu«. Spored: poročilo o društvenem delovanju in računih, dopolnilne volitve v odbor, slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

lj Umrl je danes Ivan Novšak v Florijanski ulici štev. 27, delavec pri Samassi. Rajnki je bil poštena duša, veren, zvest somišljenik S. L. S. Naj počiva v miru blaga duša!

lj V Ljubljano je padla včeraj popoldne na Sv. Petra nasipu, ko je prala, služkinja Marija Pavčičeva. Ko je hotela perilo pomočiti v vodo, ji je zdrknilo. Na pomoč ji je takoj priskočila služkinja Alojzija Zajc in jo potegnila iz vode.

lj Najden utopljenec. Kakor smo že poročali je na Poljanskem nasipu zdrsnil nek človek v Ljubljano in zginil v valovih. Pozneje so potegnili pri papirnici v Vevčah truplo nekega utopljenca, katerega identiteta še ni dognano, a je bržkone preje opisani ponesrečenec. Star je okoli 50 let, 180 cm dolg in delavsko oblečen. Kdor bi vedel o njem kake natančnejše podatke, naj jih sporoči policiji, ali pa orožništvu.

lj Umrli so v Ljubljani: Helena Jereb, občinska uboga, 70 let. — Frančiška Šusteršič, žena železniškega prenika, 27 let. — Andrej Tomec, hlapec, 30 let. — Uršula Vider, postrežnica, 43 let. — Neža Dolenc, postrežnica, 81 let. — Ivan Korelc, tovarniški delavec, 28 let. — Fran Drešar, posestnik sin, 27 let. — Ivan Škerjanc, posestnik in čevljar, 22 let. — Terezija Kozelj, bivša služkinja, 19 let. — Marija Komar, rejenka, 60 ur. — Anton Požar, nadučitelj v p., Rimsko cesta 10. — Marjeta Zevnik, delavka, 65 let. — Ježa Hlebš, posestnikova žena, 46 let.

lj Prenočišča. Od 30. maja do 2. junija (tri noči) rabi mestni magistrat večje število sob. Vsi oni, ki bi imeli za zgoraj omenjeni čas na razpolago kako sobo (tudi z dvema posteljema), blagovale naj se oglasiti tekom tega tedna od 12. do 2. ure popoldne ali od 5. do 7. ure zvečer v nastanjevalnem uradu mestnega magistrata.

lj Okna pobil. V nedeljo zjutraj je pri hiralnici na Radeckega cesti pobil 46letni dñinar Jožef Logar več oken. Poklicani stražnik je Logarja odvedel v zapor.

lj Od doma je pobegnil iz Karmela na Dolenjskem 12letni gluheni posestnik sin Jožef Hočevar. Dečko je baje napravil svoj izlet v smeri proti Ljubljani.

lj V past je prišel. V petek je na Slovenskem trgu 32letni dñinar Anton Šeme iz Šmarja na Dolenjskem tako razgrajal, da ga je stražnik aretoval. Ko so ga na magistratu pregledali, so dognali, da ga zasleduje orožništvo na Vrhniki. Šemeta so po prestani policiski kazni oddali sodišču.

lj Zaradi preprevedanega povratka je bil na Tržaški cesti aretovan nevarni tat Jakob Kopač in oddan sodišču. Po prestani kazni ga pošljejo odgoniskim potom domov.

lj Kdor je našel plačilno knjižico, katero je izgubil Boltetov hlapec Karel Meliha, se prosi, da jo odda proti primerni nagradi izgubitelja pri policiji.

lj Dve bluzi so ukradle tri delavke neki starinari, ko so tam ogledavale obliko. Bile so pa še pravočasno zaslene in v svrhu identifikacije predstavljeni policijskemu uradu.

lj Brez sredstev se je v soboto in v nedeljo zglasilo pri policiji nekaj oseb.

Deloma so dobile potrebno podporo, deloma so se pa odpravile v domovno občino.

lj Nepošten najditelj. Pred kratkim je na Rimski cesti izgubil nek zidar denarnico, v kateri je imel 14 K 20 vinarjev denarja. Policia je izvedela, da je denar našel dñinar Ivan Košnik iz Predosija in ga aretovala. Pri sebi je imel še 6 K 10 vinarjev, drugo je bil pa že zapavil.

Slajerske novice.

š Oblak se je utrgal. Pretekli četrtek se je nenadoma vsula nad Poličanami in okolico toča, ki je povzročila na drevju in vinogradih znatno škodo. Kmalu nato se je nekako ob dveh popoldne utrgal oblak, kar je še bolj oškodovalo nasade po njivah in vinogradih. Ponekod je huda ura strašno divjala. Posestnici Detiček, ki ima svojo hišo pod bregom in vinogradom, je na primer nanosila po hribu v obe sobi v pritličju in obe kleti za nad petdeset vozov zemlje, gramoza in večjih peščeno-kamenitih plošč. Sreča je bila, da voda vendar ni mogla udreti tudi v nadstropne prostore, kajti tako bi se bila gotovo zrušila cela, sicer nova hiša. Ljudje so se vsi rešili, živali ali pohtišča ni odneslo. Pri drugih posestnikih ni bilo take sile.

š Otroci utonili. V Kostrevnici je bila v četrtek velika nevihta. Toča se je vsula s tako silo, da je bilo na Boču pri Sv. Miklavžu — kakor očividi trdijo — vse belo kakor pozimi. Z Boške gore so hruli celi potoki s kamenjem, vjami in listjem navzdol. Tako sta se ponesrečila dva šolarja iz Kostrevnice, kjer je uveden poldanski pouk, domov grede. Zašla sta bila v vodo in ona jima je izpodnesla tla, da sta utonila.

š Čuden otrok. Mlademu zakonskemu paru v Poličnah se je rodilo nenavadno dete. Mali zemljan, ki ga morajo pitati z žlico, nima ustih nič neba in ustnice ima preklane kakor zajec. Vse se čudi nestvoru, tembolj, ker je tudi inače nenavadni pojav. Roke ima samo do lahtov, tam pa se začnejo takoj pestnlice, ki se dajo viti krog in krog. Živel otrok pač ne bo.

š Notariat. G. Rudolf Kramer, notarski kandidat v pisarni g. dr. Jos. Barle v Kozjem, položil je te dni na graškem nadsodišču notarski izpit s prav dobrim uspehom.

Telefonska in brzjavna poročila.

NOVA BRAMBNA POSTAVA IN NOV KAZENSKI VOJAŠKI RED.

Budimpešta, 23. maja. Danes je honvendi minister predložil ogrski zbornici predlogo o novi brambni postavi in novem kazenskem vojaškem redu. Število vojaških novincev se bo stopnjevale zvišalo od 103.100 na 159.500 mož, od katerih odpade na Avstrijo 91.313 mož. Službeno doba je določena pri pešpolkih na 2 leti, rezerva bo trajala 10 let, pri kavaleriji in artilleriji bo službeno doba 3 leta. Enoletni prostovoljci postanejo oni, ki so z uspehom dovršili kako višjo gimnazijo, višjo realko ali kak enak zavod. Oni, ki so dovršili šest gimnazijskih ali šest realčnih razredov in hočejo postati enoletni prostovoljci, morajo prej napraviti skušnjo. Dalje postanejo enoletni prostovoljci lahko še oni, ki so se v znanstvu, literaturi, umetnosti, tehniki ali umetni obrti posebno odlikovali. Častniška izkušnja in drugo službeno leto pri enoletnih prostovoljcih odpade. Enoletni prostovoljstvo je na državne stroške, v posebnih izjemah na svoje stroške, pri kavaleriji, artilleriji in pri trenu je na lastne stroške. Vzdrževalci rodbin tudi v novem zakonu dobe mnogo olajšav. Glede orožnih vaj je določeno: Pri dveletni vojaški službi so štiri orožne vaje s skupno 14 tedni, pri triletni vojaški službi so tri orožne vaje s skupno 11 tedni. Olajšana orožna dolžnost nastopi s triletnim prehodnim časom. Novi vojaški kazenski red določa pri razpravi javnost po vzoru meščanskega procesa. Sodni gospod (Gerichtsherr) je izključen, razsodbe se izrekajo v cesarjevem imenu. Novo je, da obtoženec sme imeti zagovornika, ki je lahko tudi civilni advokat ali aktivni justični častnik, ki je zapisan v listo vojaških zagovornikov. Navadno se vrše razprave v službenem jeziku, ako pa obtoženec ne zna službenega jezika, tedaj se vrše razprave v njegovem jeziku, ako je v državi navaden jezik, ako sta dva ali več obtožencev, ki govore različne jezike, tedaj se razprava vrši v službenem jeziku.

ŠKANDAL V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Budimpešta, 23. maja. Ko je danes

prijeteli v zbornico listki, na katerih se zahteva volivno reformo. V zbornici je nastal velik škandal. Grof Teodor Bathiany je kričal: Prosimo najprej za volivno reformo. Nastal je vrišč. Justh je kričal: Minister prosi, naj se predlog tako izroči odsekom, to je proti hišnemu redu. Bathiany: Celo poletje bomo tu sedeli in pri vsaki točki vsak dan večkrat zahtevali, da se sesteje zbornico. Predsednik je nato odredil, da se predloge izroči odsekom.

NOVA NEMŠKA STRANKA NA ČEŠKEM.

Dunaj, 23. maja. Zasebnik Viljem Geipel je naznani županom aškega volivnega okraja, da kandidira v aškem okraju za državni zbor. Geipel nastopi kot samostojen kandidat s svojim programom, ki ga je dal natisniti in razširiti med volivci v 250.000 izvodih. Nova Geipelova stranka se naziva »Nemško-češka zveza«. Geipel izvaja v svojem letaku, da se je stranka ustanovila v obrambo proti invaziji dunajskih mandatarjev, proti dunajskemu absolutizmu, birokratizmu in proti dunajskemu jedroblju ljudstvu po državi in po paragrafih in da dela nova stranka na avtonomijo Češke: za češke Nemce zgolj češko-nemške kandidate! Ostro zabavlja proti dunajski trgovini o razdelitvi mandatov in ker kandidira 30 Dunajčanov na nemškem Češkem. Kljub temu je središče »Zveze čeških Nemcev« na Dunaju, kjer tudi izdaja svoje glasilo »Deutschböhmische Wacht«.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 23. maja. (Uradno.) Visoke osebe, ki so včeraj bile pri cesarju v avdijenci, zatrjujejo proti razburljivim poročilom, da za vznemirjenje ni najmanjšega povoda. Katar cesarjev je že znatno boljši, dasi ni popolnoma izginal. Cesar se bo iz Gödöllö preselil v Schönbrunn, od tu v Hermes vilu v linščem živalskem vrtu, odtod pa pojde v Išel.

AEHRENTHAL ZOPET PREVZEL POLEGAČE ZUNANJEGA MINISTRSTVA.

Dunaj, 23. maja. Zunanji minister Aehrenthal se je vrnil s počitnic, ki jih je preživel v Opatiji ter je danes prevzel posle zunanjega ministrstva. Čuje se pa, da še ni zdrav in da bo kmalu šel na dopust za celo leto.

6000 KROJAŠKIH POMOČNIKOV BREZ DELA.

Dun

obsodilo na smrt kmetico Pityszyn. Babnica je imela neko dete v oskrbi. Razprava je dognala strašne reči. Babnica je dete preteplala, je metala na tla in pustila stradati. Mrliček je bil grozno razmesarjen ...

Ni hotela postati kraljica. Gospa Nellie Clarke iz Los Angelesa v Kaliforniji se je raje ločila od svojega moža, kakor da bi postala kraljica. Nj. V. Lincoln Clarke je kralj otoka Pitcairu, samotnega otočiča v Pacificu, kjer je izbornen zrak in vegetacija zelo bujna. Ta otok je pravi zemeljski raj. Na njem rastejo banane in razno južno sadje, prebivalcev ima pa 115 moških in 96 ženskih, skupaj 211 ljudi. Clarke se je pred 20 leti resil na omenjeni otok, ko se je potopila ladja, na kateri se je vozil. Lepota kraja, blaga klima, patriarhalno življenje otočanov in pa njihova prijaznost mu je tako ugajala, da ni imel druge želje, kakor da vlada malemu narodu, srečnemu v režimu popolne enakosti. Ostal je na otoku ter postal — vladar. Ko se je pred par leti vrnil v Kalifornijo, se je oženil. A zaman je pregovarjal ženo, da bi se ž njim vrnila na Pitcairu ter tamkaj skupaj ž njim kraljevala. Zato je kralj Clarke zapustil ženo in sam odpotoval v svoje kraljestvo. Sedaj pa je žena vložila pri ameriških oblasteh tožbo za ločitev zakona.

Šoferja usmrtila muha. V Montbéliardu na Francoskem je pozabil šofer Eduard Mathis zavarovati svoje oči z običajnimi očali. Pripetilo se je, da mu je prišla muha v oko, ko je vozil avtomobil. Tisti dan se ni brigal za to, ali drugi dan se mu je oko unelo. Dasi je bil hitro operiran, je vendar infekcija prišla do možgan in ubogi šofer je moral umreti.

Iz sužnja milijonar. V Germantowin v Filadelfiji je umrl te dni milijonar zamorec John Trower. Zapustil je 7 milijonov dolarjev. Trower se je poročil kot sin sužnja. V 21. letu je šel s 52 dolarji v svet, da poskusi svojo srečo. Trower je ustanovil veletrgovino z ostrigami in je zaslužil ogromno premoženje. Za zamorce je ustanovil številna kreditna društva in posojilnice in jih je vsestransko podpiral.

Kralj berolinskih vložilcev zopet aretiran. V Schönebergu so 20. t. mes. aretirali kralja berolinskih vložilcev, Karla Göbel, ki je bil zaradi velikih tativin kož, vrednih 180.000 mark, obsojen v šestletno ječo, a je iz zapora pobegnil.

Hči newyorškega župana pobegnila. Hči newyorškega župana, gospodična Gaynor, je pobegnila z vnikom miliardera Vanderbilta, Viljemom Webgom v Wihingtonu, kjer sta se Gaynor in Webb poročila. Županu Gaynoru je pobegnila tako že tretja hči.

Krasni spominki prvega svetega obhajila na posebno ugodno učinkujoči podlagi s slovenskim napisom in prostorom za obhajanje ime in podpis darovalca, se dobe sedaj v »Katališki Bukvarni« za 20 vinarjev komad. Vsled izredne krasote in razmeroma skrajno nizke cene so ti spominki brez dvoma najprimernejše darilo za novobhajance.

ANTIKVARIJAT »KAT. BUKVARNE« ima na razpolago:

Rimski Katolik (Mahnič), I. tečaj (1889) 4 K, II. do VIII. tečaj (1890—1896) samo po 2 K in 1 K 80 h.

Voditelj v bogoslovnih vedah. Letnik I. (1898) do XII. (1909) mesto po 5 K samo 1 K 80 h.

Katališki Obzornik. Letnik I. (1897) do X. (1906) samo po 2 K 20 h.

Čas. Letnik I. (1897) do X. (1906) samo po 2 K 50 h.

Navedeni letniki so deloma tudi vezani v zalogi; za vsako dobro ohranjeno vezavo računamo posebej samo 50 h.

Od vseh zgoraj navedenih listov so na razpolago tudi posamezne številke v našem antikvariju.

Schmid: Historischer Katechismus oder der ganze Katechismus in historisch wahren Exemplaren für Kirche, Schule und Haus, trije zvezki 2 K 80 h.

Schmid, Katholische Sonn- und Festtagspredigten. Erster Jahrgang. Vez. mesto 9 K 60 h samo 3 K 20 h, isto zweiter Jahrgang mesto 8 K 94 h samo 3 K 60 h.

Kardinal Rauscher: Hirtenbriefe, Predigten, Anreden, vez., samo 2 K 20 h.

Kardinal Rauscher, Hirtenbriefe, Reden, Zuschriften. Neue Folge. 2 zv. vezana samo 4 K.

Maßl: Kurze und vertrauliche Altartarreden an Pfarrkinder für die ver-

schiedenen Feste des Herrn in 81 Reden. 4 zv. vez. samo 2 K 50 h.

Portmann, Das System der theologischen Summe des hl. Thomas von Aquin, Zweite Aufl. 1903. Vez. mesto 6 K 96 h samo 4 K.

Schieler, Die Verwaltung des Bußsa-kramentes. Eine theoretisch-praktische Unterweisung für die Beichtväter. Vez. mesto 8 K 64 h samo 3 K 60 h.

Haas, Falsche Ideen der modernen Gesellschaft im Lichte der Wahrheit. Ein neuer Beitrag zum Komödiantenthum unserer Zeit. Broš. samo 1 K.

Tužnim srcem javljam v svojem imenu in v imenu vseh sorodnikov, da je moj dragi brat, gospod

Jakob Mesar

posestnik in gostilničar na Jesenicah

dne 22. maja ob 1. uri popoldne, previden s svetimi zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v sredo 24. maja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tamkajšnjem pokopališču.

Sv. maša zadužnice se bodo brale v farni cerkvi na Jesenicah.

Blagega pokojnega brata priporočam v prijazen spomin in molitve.

Ljubljana, dne 22. maja 1911.

Ivan Mesar

poslovodja Katoliške Bukvarne, brat.

Zahvala.

Za premnože dokaze iskrenega sočutja povodom izgube najinega ljubljencaka

Vladkota

Izrekava vsem najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujeva prečastitemu gospodu svetniku Simontu Zupanu, ki je v svoji izvanredni naklonjenosti oskrbel prav lep pogreb in vrlima učiteljcama gospici Hedviki Malaverh in gospici Anuški Fajdiga za prekrasne šopke, spremstvo s šolsko mladino in tolažbo v najbritkejših trenutkih.

Bog bodi vsem plačnik!

Ježica pri Ljubljani, 21. maja 1911.

Josip Tavželj s soprogo

1692

nadučitelj.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 21. maja.

Pšenica za maj 1911	12:14
Pšenica za oktober 1911	11:34
Rž za maj 1911	9:44
Oves za oktober 1911	7:73
Koruza za maj 1911	6:44
Koruza za julij 1911	6:59

Meteorologično poročilo.

Vsišina n. morjem 306:2 m, sred. zračni tlak 736:0 mm

	Cas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Tajevina v 24 urah v mm
22. 9. zveč.	732:4	13:1	sr. jvzh.	oblačno		0:0
7. zjutri.	733:5	8:7	sl. jug.	meglja	0:0	
23. 2. pop.	731:6	19:4		pol oblač.		

Srednja včerajšnja temp. 13:3 norm. 14:9.

Naprodaj je takoj hiša

ki ima 7 sob in 3 kuhinje s pritiklinami, dalje klet in hlev. Zraven vrt in dobra voda. Pripravna je za vsako obrt, ker je pri dež. cesti in blizu kolodvora. Kupne pogodbe pove lastnik Ivan Kavčič, Douje, Gor.

Kurzi efektov in menjic.

dne 22. maja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92:35
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92:35
Skupna 4% papirna renta, februar—avgust	96:25
Skupna 4% srebrna renta, april—oktober	96:35
Avtstrijska zlata renta	116:65
Avtstrijska kronska renta 4%	92:35
Avtstrijska investic. renta 3 1/2%	81:65
Ogrska zlata renta 4%	111:85
Ogrska kronska renta 4%	91:15
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80:10
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	19:33
Kreditne delnice	640:25
London vista	240:—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117:30
20 mark	23:48
20 frankov	19:—1/2
Italijanski bankovci	94:50
Rubli	2:53 1/4

Služba 1679 3

organista in cerkvenika

se odda takoj v Ihanu. Dohodki po dogovoru.

Župni urad v Ihanu pri Domžalah.

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka

se proda.

Majhna vila

s krasnim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo je na periferiji mesta Ljubljane pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Vprašanje pod »sreča« poste restante, glavna pošta, Ljubljana.

POZOR! POZOR!

Trgovina z mešanim blagom

na jako prometnem kraju, oddaljena osem minut od električne železnice,

se odda z inventarjem

pod jako ugodnimi pogoji za mesec avgust ali za konec oktobra t. l. — Natančnejša pojasnila daje gosp. L. Simončič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.

1616

Ime:

Dekla

se isče za neko župnišče na deželi.

Dekla mora biti že bolj v letih, poštena

v vsakem oziru, na dobrem glasu, pridna, tiha, ubogljiva ter trezna. Služba se nastopi v 10 dneh. Plača po dogovoru. Več se pozive pri upravnosti »Slovenca« v Ljubljani, Kopitarjeva ulica.

1678 3

Hlapca

za trgovino sprejme takoj

Adolf Hauptmann
tovarna barv
LJUBJANA.

1689 (3)

Večji in manjši

prodajalniški prostori

se dajo v najem, eventuelno tudi prodajo. Pri hiši je koncesija za **gostilno** in **kavarno**. Na lepem kraju. Pismene ponudbe na upravnostvo »Slovenca« pod št. 1238.

1674 (3)

Na slov. igrišču, prejšnjem dirkališču „Lattermanov drevored“.

Samo kratek čas 1699 (2)

četa Sudancey.

Predstave od 3. ure popoldne pa do noči.